

Никола Вапцаров

Майка

Колко всички майки си приличат в света!
И сърцата им как са еднакви!
Иди потърси на Украйна в степта
и след туй провери в Киренайка...

Имала майка,
имала син. –
Хубав бил, млад бил
и волен.
Раснал.
Над него синеел Пирин
с мури и кмъни голи.

Нейде бащата погинал.
Тогаз
малък бил още
синът ѝ
и във вековната тъмна гора
дебнел пашата хайдутин.

Под планините горели села.
Светел високия хребет.
И от селяшките гладни гърла
беят изтръгвал и хлеба.

Гледала майката своето дете,
гледала с мъка сурова –
как очите му бягали все
на бащата в пищова.

Имала майка,
имала син. –
Хубав бил, млад бил
и строен.
Но възмъжал
и хванал Пирин,
тъмното хванал усое.

Години минали
и смутни били.
Добри не дошли за раята.

Отдръпнала
своите зелени поли
от равнините
гората.

Понякога нощем
мъжете дома
се връщали гузни и плахи.
Изгаряли ризите скрито в жарта
и криели своите силияси.

Пак майка.
И нощем,
когато звезди
над тъмния хребет горели,
тя
вземала в skutите малкия син
и тихо му пеела:

„Не слушай,
не гледай,
а нанкай сега.
Дано не кръвясат очите ти,
когато
след време изправиш снага
и сам си поемеш юздите.

Отвънка е смутно.
Отвънка снежи.
Но топло е в моите скути.
Спи ми, детенце,
спокойно ми спи,
нанкай...
Не ставай хайдутин...“

Добър
и послушен излязъл синът.
Не хванал с хайдутите горите.
Оженил се,
сетне зарязал домът
и... станал комита.

Години на кръв.
Години на кръв и войни.
Пирин.
И орлите
в горите на мърша налитат.
Под всяко дърво,
с изцъклени,
тъмни очи,
убитите гледат как вечер изгряват звездите.

Отишъл си бея.
Отишъл си – значи, добре.
Но хората после запсували нещо султана.
Народ е това! –
А някой нахакан келеш
си мисли,
че може сърцето му в шепа да хване.

Смълчал се народа.
Смълчал се и само сумтел.
И вече не виждал на робството де ще е края.
Излезли комити,
в горите не бродили те,
а се разкарвали с „Щаери“.

А там, във гората,
израсли железни тръби.
Комини израсли в гората.
И със рапидно-стоманни зъби
заръфал снагата й
гатер.

Пак майка.
И майката имала син.
Залоствала всяка вечер вратите
и пяла му:
„Нанкай, сега сме сами,
нанкай, не ставай комита.“

Комита не станал.
Не бил бикоглав. –
послушен бил момъка, значи.

Но някой разнесе в селото мълва,
че паднал убит като стачник.

КРАЙ

© Никола Вапцаров

Източник: Словото

Набиране: Мартин Митов

Издание: Никола Вапцаров. Съчинения, „Български писател“, С. 1979, под редакцията на Бойка Вапцарова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11417>]